

Emporium nobilissimum.

nihil hic omnino rerum illarum deest, quæ ad usus vitæ, aut honestas etiam voluptates pertinent: est enim ex hujus Imperii locis celeberrimis, ad quem merces Lusitanorum, Indiæ, Japoniæ, aliæque quælibet aut ab exteris allatæ regnis aut ab ipsis Sinæ advektæ perveniunt, distrahunturque. unde hinc in reliquas Provincias ac urbes toto anni tempore commeatus est frequentissimus, creberrimaque commercia; & ne naves per Tai lacum periculum subeant, aggeribus structis ita eum coërcuerunt, ut fossam, seu canalem effecerint ex hac urbe ad Chinkiang usque, ubi in ipsum Kiang prono alveo descenditur, ibique ingenti cataracta hujus fossæ aquæ sustinentur, quam aperiunt clauduntque, prout usus aut necessitas postulat. bona hujus fossæ pars quadrato ac secto lapide strata est ad utramque ripam, ubi vero Ukiang versus ab hac urbe patet iter, pons est lapideus trecentorum aut plurium arcuum, per quem navium iter à Tai lacu separatur, & per eum remulco trahentes navem commodissime ambulant, ideo enim exstructus est, ne, si ventus cessarit, cogantur naves subsistere.

Gentis indolis.

Hujus urbis incolæ ciborum lautitiis ac cupediis apprime dediti feruntur: obsoniis faccaro, sale, aceto, vinoque condiendis excellunt, butyri ac lacticiniorum vix alibi frequentior usus, imo nullibi nisi in hac urbe butyrum me videre memini: liquor etiam ex oryza expressus, quem vini loco adhibent nusquam præstantior, Sanpe dicitur, hoc est triplicis albedinis, hic per reliquum Imperium Pekinum usque deferitur, hinc non ita mirum tanta suppetente deliciarum copia, quosdam plus æquo iis indulgere, ducereque in bonis dies suos & in puncto ad inferna descendere: naves quamplurimæ illic sunt solis illis voluptatibus dicatæ, auro aliisque vivacissimis ac pulcherrimis coloribus exornatæ, quæ magnificæ domus potius quam navigia dicenda; in his helluones isti, ac combibones Baccho Venereque sese mergunt & perdunt. Maxima hic, ut paulo ante dixi, omnis generis mercium copia est, auri, muschi, byssi, pannorum sericorum auro argentoque intertextorum, ex quibus singulis trimestribus, uti ex Kiangning, quinque majores naves regiæ ad Imperatorem holoserica, variaque pretiosa cimelia deferunt. Gens hæc præ cæteris etiam Sinis cultus in vestibus ac capillis, ac vitæ politioris amans est; hæc denique illa est urbs, quam M. Paulus Tartarorum mo-

Lib. 2. cap. 63.

re Singui vocat: quod patet imprimis, quia ad Orientalem ripam Kiang fluminis illam ponit, deinde quia à Chinkiangfu abesse eam vult tridui iter, hæc autem ab ea (uti infra latius demonstro) ita prorsus distat. tertio, à Singui Quinsai nobilissimam urbem distare scribit spatio itineris quinque dierum: & vere, illa enim urbs, quam Quinsai appellat Venetus, ab hac eodem distat intervallo, de qua in sequenti agam Provincia.

Cingingui autem civitas una ex iis erat, quæ huic urbi erant subditæ, quam ob Alanorum occisionem funditus destruxerunt Tartari, quæ omnia clarius longe patebunt ex Sinensium Historiarum epitome, in qua totum hoc Tartarorum bellum oculis animisque subjiciemus, Deo dante, quam fieri poterit dilucide. Præest urbs Sucheu civitatibus septem, 1 Sucheu, 2 Quenxan, 3 Changxo, 4 Ukiang, 5 Kiating, 6 Taiçang, 7 Çungming. In Changxo civitate Societatis JESU multa tum extra, tum intra urbem habet templa vero Deo dicata, magnum numerum Christianorum, qui plurimum indies augetur, pluribus etiam idolorum fanis, sublati inanum deorum statuis, Deo consecratis.

Habet Sucheu civitas extra mœnia telonium, in quo non merces, sed naves solummodo pro mole sua ac magnitudine certum pendunt vectigal: ab amico mihi hujus telonii præfecto inaudii, quotannis colligi isthic ex portoriis ad millionem ducatorum, ex quo facile est intelligere, quot quantæque naves hoc flumen pertranseant, cum tamen præfectorum naves publicæ, regiæque omnes, quæ in ipsam regiam quidpiam convehunt, nihil omnino exsolvant. quantum autem ipsum vectigal sit, quod Imperatori quotannis pendit hæc urbs, assequi ex libris Sinicis aut aliorum relatione nequii, illud pro certo affirmare possum reliquas urbes simul sola Kiangning excepta, non tantum afferre, quantum hæc sola tribuat, solius enim oryzae vectigal ad duos valet ducatorum milliones.

Ad Notolybicum urbis mons est Lignien *Montes insigniores.* exiguus, sed compluribus ædificiis spectandus. lacui Tai vicinus est.

Sui mons ad fauces Tai lacus, in quo magnificum idolorum fanum ac monasterium est; intra civitatem Changxo mons Yu est, qui per aliquot etiam stadia excurrit versus occasum.

Tai lacus ad urbis Notolybicum est ad- *Flumina,*